C/2024/6823

2024.11.29.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2024. október 21.)

Luxemburg gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról

(C/2024/6823)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]), amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés,

([1]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterének startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosultak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Luxemburgot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést. 2024. április 18-án a Bizottság elfogadta a Luxemburg 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) 2021. április 30-án Luxemburg – az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottsághoz. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2021. július 13-án a Tanács elfogadta a Luxemburg helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. január 17-én módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása céljából ([10]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Luxemburg kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) Luxemburg 2024. április 26-án benyújtotta a 2024. évi nemzeti reformprogramját és 2024. április 25-én a 2024. évi stabilitási és növekedési programját, összhangban az 1466/97/EK tanácsi rendelet ([11]) 4. cikkének (1) bekezdésével. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Luxemburgnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette a Luxemburgra vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Luxemburg által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Luxemburg általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte a Luxemburg által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Luxemburg GDP-arányos államháztartási hiánya a 2022. évi 0,3 %-ról 2023-ban 1,3 %-ra, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 24,7 %-ról 2023 végén 25,7 %-ra nőtt.

(11) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta, hogy Luxemburg hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal ([12]), figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Luxemburgnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Luxemburg bővítse a zöld és a digitális átállásra, valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([13]) expanzív volt – a GDP 3,2 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 2,7 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedését a nem célzott energiaügyi

([9]) ST 10155/21 INIT és ST 10155/21 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. január 17.) a Luxemburg helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 13-i tanácsi végrehajtási határozat módosításáról (ST 16022/22 INIT).

([11]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése alapján Luxemburg esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 2023-ban 5,6 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

([13]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (*grants*) által finanszírozott kiadásokat.

intézkedések, a közszférabeli bérek és a szociális ellátások tartós emelése, a kormányzati beruházások növelése és a héamértékek egy százalékpontos 2023. évi csökkentése magyarázzák. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nem volt összhangban a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. Az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,1 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 4,7 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,5 százalékpontos növekedést jelent. Luxemburg addicionális beruházásokat finanszírozott az Eszközből és más uniós alapokból. Luxemburg finanszírozott a zöld és a digitális átállásra – így például a tömegközlekedésre, az energiahatékonyságra és a zöld mobilitásra, valamint a digitális közszolgáltatásokra – irányuló közberuházásokat. E közberuházásokat részben az Eszközből és más uniós alapokból finanszírozzák.

(12) A 2024. évi stabilitási programban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 2,0 %-os és 2025-ben 3,0 %-os reál-GDP-növekedést prognosztizál, ugyanakkor a harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mért inflációt 2024-ben 1,9 %-ra és 2025-ben 3,2 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási hiány 2024-ben várhatóan 1,2 %-ra nő, és 2025-ben a GDP 1,2 %-ának megfelelő szinten marad, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 26,5 %-ra és 2025 végére 26,9 %-ra nő. 2025 után – az előrejelzések szerint – az államháztartási hiány 2026-ra fokozatosan a GDP 0,9 %-ára csökken és 2027-ben ezen a szinten marad. Ezért az államháztartási egyenleg – a tervek szerint – a program időhorizontjában a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték alatt marad. Viszont 2025 után – az előrejelzések szerint – a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan a GDP 27,3 %-ára nő és 2027-ben ezen a szinten marad.

(13) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 1,4 %-kal és 2025-ben 2,3 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 2,3 %-on és 2025-ben 2,0 %-on áll.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 1,7 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 27,1 %-ra nő. A hiányráta 2024-es növekedése főként azt tükrözi, hogy az automatikus indexálás miatt továbbra is magasak a közalkalmazottak javadalmazására és a szociális juttatásokra fordított kiadások, és az olyan főként diszkrecionális intézkedések miatt, mint például a személyi jövedelemadó-sávok felfelé történő kiigazítása és a vállalatok számára a 2023. évi harmadik bérindexálás miatt a munkáltatók által fizetendő társadalombiztosítási járulékok 2024. évi csökkentése formájában nyújtott kompenzáció, alacsonyabbak lesznek a bevételek. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2024-ben a GDP 0,4 %-ával bővül.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (*grants*) finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,1 %-a, szemben a 2023. évi kevesebb mint 0,1 %-kal. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Luxemburg államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(16) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta ([14]), hogy Luxemburg folytasson prudens költségvetés-politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([15]) nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 4,8 %-ra korlátozza. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésiterv-javaslatuk elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Luxemburg nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben várhatóan 6,8 %-kal emelkednek, amely az ajánlott maximális növekedési ráta felett van. A nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ajánlott maximális növekedési rátáját meghaladó többletkiadások 2024-ben a GDP 0,9 %-át teszik ki. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(17) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Luxemburg 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Luxemburgnak biztosítania kell, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint, amely azt feltételezi, hogy a gáz- és villamosenergia-árak emelkedésének korlátozására irányuló intézkedések és a fűtési költségek visszafogását célzó támogatások 2024-ben és 2025-ben is

([14]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Luxemburg 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Luxemburg 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 145. o.).

([15]) A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. kamatkiadások, iii. ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

hatályban maradnak, az energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([16]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 0,9 %-át, valamint az előrejelzések szerint 2024-ben a 0,5 %-át és 2025-ben a 0,3 %-át teszi ki ([17]).

(18) Ha a kapcsolódó megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően az államháztartási hiány csökkentésére használnák fel, az említett előrejelzések 2024-ben a GDP 0,5 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítást jelentenének, miközben a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([18]) az említett évben a GDP 0,3 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. Nem prognosztizálható a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések kivezetése amint lehetséges 2023-ban és 2024-ben. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak. Emellett a kapcsolódó megtakarításokat az előrejelzés szerint nem használják fel teljes mértékben a költségvetési hiány csökkentésére. Fennáll annak a kockázata, hogy ez szintén nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak. A kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuló szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések költségvetési költsége a becslések szerint 2024-ben a GDP 0,1 %-át teszi ki (2023-ban 0,4 %-át) teszi ki; a GDP kevesebb mint 0,1 %-át (2023-ban 0,3 %-át) kitevő rész őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.

(19) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Luxemburg tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 4,7 %-hoz képest 2024-ben a GDP 4,6 %-ára, azaz minimálisan csökkennek. Ezt főként egy katonai műholdas rendszer leszállításának késedelme okozza, amelyre az aktualizált tervek szerint 2025-ben kerül sor. Ezen kiegészítő tényező figyelembevételével és tekintettel arra, hogy a luxemburgi közberuházások GDP-hez viszonyított aránya várhatóan stabil és a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzésében szereplő előrejelzés távlatában magas szinten marad, az értékelés szerint a 2024. évi közberuházások megfelelnek a tanácsi ajánlásnak. Viszont az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások a 2023. évi GDP-arányos 0,1 %-hoz képest 2024-ben várhatóan a GDP 0,2 %-ára nőnek.

(20) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 1,9 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 28,5 %-ra nő. A hiányráta 2025-ben várható növekedését főként a közalkalmazottak javadalmazására, a szociális juttatásokra és az állami beruházásokra fordított kiadások növekedése okozza.

(21) A népességelöregedés felé történő, előre jelzett demográfiai elmozdulás, amelyhez társul a nettó migráció csökkenése, várhatóan jelentősen növelni fogja az állami nyugdíjkiadásokat az elkövetkező évtizedekben. A nyugdíjkiadások az előrejelzések szerint az évtized második felében meghaladják a járulékokból származó bevételeket, és ezt követően ez a hiány fokozatosan növekedni fog. Ez az egyensúlyhiány nagyrészt az egy munkavállalóra jutó nyugdíjasok növekvő számának tudható be, ami a népesség elöregedésének következménye, és magasabb időskori függőségi rátát eredményez. A Bizottságnak az idősödésről szóló 2024. évi jelentése szerint a nyugdíjrendszer pénzügyi egyensúlyának megőrzésére szánt tartalék az előrejelzések szerint – szakpolitikai kiigazítások nélkül – a 2040-es évek elejére a nemzeti jogszabályban előirányzott küszöbérték alá csökken. Az előrejelzések szerint e küszöbérték elérését követően a tartalék 5 vagy 6 éven belül kimerül. Hosszabb távon a nyugdíjkiadások növekedése várhatóan megkétszereződik, és 2070-re eléri a GDP mintegy 17 %-át, ami potenciálisan a legmagasabb érték lehet az Unión belül. Ez veszélyeztetné Luxemburg nyugdíjrendszerének pénzügyi fenntarthatóságát, egyúttal növelné az államadósságot. A munkával töltött életszakasz meghosszabbítását és az idősebb munkavállalók magasabb részvételi arányát ösztönző intézkedések segítenének e kérdés kezelésében és a gazdasági növekedés támogatásában.

(22) A népesség gyors növekedése és a jelzálog-hitelezés növekedése meghaladta a lakáspiaci kínálat növekedését a közelmúltbeli energiasokkot megelőző évtizedben. A lakáskínálat merevsége elsősorban annak tudható be, hogy a földterületek egy részét spekulatív céllal tartják. Ez jelentős lakáshiányhoz, növekvő költségekhez, valamint a piaci túlértékeltség kockázatához és a megfizethetőség romlásához vezetett. Mindezen problémák aránytalanul súlyosan érintik a társadalom kiszolgáltatott csoportjait, és hatással lehetnek Luxemburg vonzerejére mind a munkavállalók,

([16]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

([17]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése azt feltételezi, hogy azon intézkedések, amelyek Luxemburg közlése szerint 2024 végéig érvényben maradnak, 2025-ben is költségvetési hatással fognak járni. 2024. június 11-én a miniszterelnök bejelentette, hogy 2025. január 1-jétől a legtöbb energiatámogatási intézkedést fokozatosan megszüntetik, kivéve a villamosenergia-árplafonra vonatkozó intézkedéseket (a 2025. január 1-jétől kezdődő áremelkedés felét továbbra is kompenzálni fogják), valamint az alacsonyabb jövedelmű háztartásokat és az ápolási otthonokat támogató három célzott intézkedést.

([18]) E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását, ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

mind a vállalkozások tekintetében. 2023-ban a lakáspiacon meredek visszaesés következett be a magasabb energiaárak és a monetáris szigorítás nyomán jelentkező hatások miatt, amelyek aláásták a fogyasztói bizalmat. Az új lakások piacán és a földkínálat terén ebből következően kialakuló rekordszintű visszaesés akadályozta a szükséges árkorrekciókat, és az építőipari tevékenység jelentős visszaesését eredményezte. A piaci árak stabilizálására irányulóan hosszú ideje próbált erőfeszítések nem jártak sikerrel. Ennek hátterében részben az áll, hogy az adórendszer több bevételt generál az ingatlanértékesítésekből és -vásárlásokból, mint az ingatlanok tulajdonlásából, ami hozzájárult az árak rugalmatlanságához és ciklikus növekedéséhez. Bár a közelmúltban hozott költségvetési intézkedések enyhítették a háztartásokra és az építőiparra nehezedő pénzügyi nyomást, a lakástulajdont ösztönző támogatások megemelték a nettó lakásárakat, főként a gazdag tulajdonosok és befektetők javát szolgálva.

(23) Luxemburg kis és nyitott gazdaság, amely nagy nemzetközi pénzügyi szektorral rendelkezik, ahol számos multinacionális csoport nagy pénzmozgásokat bonyolít le üzleti tevékenysége részeként. E tevékenység jelentős része azonban multinacionális csoportokon belüli szervezetek között zajlik. Pozíciójukból adódóan ezek a multinacionális csoportok kihasználhatják a luxemburgi adórendszer azon joghézagait, amelyek csökkentik az adóköteles jövedelmet. Továbbra is aggályok merülnek fel azokkal az intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek alkalmazási körüket tekintve túl szűkek, és amelyek lehetővé teszik az alacsony vagy nulla adómértéket alkalmazó adójogrendszerekbe irányuló kamat- és jogdíjfizetésekre kivetett forrásadók alacsony szintjét vagy mellőzését ([19]). Az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelv ([20]) („a minimumadóról szóló irányelv") 2024. január 1-jén lépett hatályba Luxemburgban, és 15 %-os tényleges minimum-adómértéket vezetett be az országban működő multinacionális vállalatok számára. Hatálya miatt az irányelv várhatóan csak részben fogja kezelni a kiáramló fizetések problémáját, mivel az a nagy multinacionális vállalatokra korlátozódik, és bizonyos ágazatokat eleve kizár.

(24) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Luxemburg hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához elengedhetetlen a gyors haladás az – elfogadásának esetén – egy REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése szempontjából meghatározó jelentőséggel bír, hogy Luxemburg folytassa a reformok és beruházások végrehajtását. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(25) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatának részeként Luxemburgnak – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([21]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Bár Luxemburg bizonyos eredményeket ért el a kohéziós politikai programoknak és a szociális jogok európai pillérének a végrehajtása terén, továbbra is vannak kihívások. Luxemburgban továbbra is jelentős társadalmi-gazdasági különbségek vannak a nagyvárosok, városok, külvárosok és nem városi területek között. Fontos feladat a kohéziós politika végrehajtásának felgyorsítása, és a programokban elfogadott prioritások továbbra is relevánsak. Különösen fontos a zöld és a digitális átálláshoz kapcsolódó beruházások gyors végrehajtása. Továbbra is prioritás a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő szakmai pályamódosítást és foglalkozási mobilitást elősegítő készségekbe való beruházás, különös tekintettel az idősebb munkavállalókra és az alacsony képzettségű személyekre, valamint a kiszolgáltatott személyek, így elsősorban a migráns háttérrel rendelkezők aktivizálása és társadalmi integrációja. Továbbra is fontos az (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlással ([22]) létrehozott európai gyermekgarancia végrehajtása, különösen a hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatás és képzés révén történő integrációja. Luxemburg az (EU) 2024/795 európai

([19]) Alacsony vagy nulla adómértéket alkalmazó adójogrendszer a nem együttműködő országok és területek uniós jegyzékében szereplő országokon kívül.

([20]) A Tanács (EU) 2022/2523 irányelve (2022. december 14.) az Unióban a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy volumenű belföldi vállalatcsoportokra vonatkozó globális minimum-adószint biztosításáról (HL L 328., 2022.12.22., 1.o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása (2021. június 14.) az európai gyermekgarancia létrehozásáról (HL L 223., 2021.6.22., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

parlamenti és tanácsi rendelettel ([23]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját is felhasználhatná az ipari átalakulás támogatására, különösen az olyan stratégiai értékláncokba való beruházás révén, mint a „nettó zéró” ipar, az energiaigényes iparágak dekarbonizációja és a digitális innováció.

(26) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és egyéb uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl, Luxemburg számos további kihívással szembesül az oktatási rendszer azon gyengeségeivel kapcsolatban, amelyek súlyosbítják az egyenlőtlenséget. Kihívást jelentenek továbbá a vállalkozások beruházásaival kapcsolatos problémák, többek között a K+F, az energiapolitika és a zöld átállás terén, beleértve a fosszilis tüzelőanyagokról való átállás lehetséges akadályait és a közlekedési hálózattal kapcsolatos kérdéseket.

(27) A tanulók alapkészségeit és általános teljesítményét jelentős mértékben meghatározza társadalmi-gazdasági és nyelvi hátterük. Luxemburg legutoljára 2018-ban vett részt a Nemzetközi tanulói teljesítménymérésben (PISA), és az akkori eredmények szerint a kulcsfontosságú ismeretek és készségek 15 éves korban mért átlagos szintje Luxemburgban jelentősen elmarad az uniós átlagtól. Az előnyös helyzetű diákok és hátrányos helyzetű társaik közötti szakadék Luxemburgban nagyobb, mint bármely más tagállamban. Az oktatási rendszer nem biztosítja minden tanuló számára az ország munkaerőpiaci igényeinek kielégítéséhez szükséges alapkészségeket. A nemzeti kompetenciatesztek azt mutatják, hogy amikor a tanulók elkezdik az iskolát, rendelkeznek az írni-olvasni tudás elsajátításához szükséges alapvető készségekkel, jóllehet kezdeti készségeik között jelentős különbségek vannak. Az általános iskola harmadik osztályának elkezdésekor, azaz 8 éves korban a készségek tekintetében mutatkozó különbségek még markánsabbá válnak. A német nyelvű olvasott szöveg értése és a matematika terén a tanulók teljesítménye észrevehetően visszaesik, különösen a hátrányos helyzetű tanulók, illetve azon tanulók esetében, akiknek az anyanyelve nem a német vagy a luxemburgi. A zöld átállás strukturális változásokkal jár a munkaerőpiacon. Ezzel összefüggésben a hanyatló és átalakuló ágazatokban fokozták a továbbképzésre és az átképzése irányuló erőfeszítéseket, és további intézkedések vannak tervbe véve a készséghiányok felszámolására a munkaerőpiac szempontjából releváns szakmai továbbképzés létrehozása révén. A strukturális munkaerőhiány kockázata azonban továbbra is fennáll.

(28) Az elmúlt 12 hónapban képzésben részt vevők aránya meghaladja az uniós átlagot (50 %, szemben a 46,6 %-kal), de az egyes csoportok között továbbra is egyenetlen: bár nagyon magas a munkanélküliek körében, az alacsony képzettségűek (24,2 %) és az idősebb munkavállalók (32,5 %) esetében elmaradás mutatkozik. Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat által a munkaadók szervezetével (*Union des entreprises luxembourgeoises*) partnerségben a foglalkozásokról és a készségekről készített ágazati tanulmányok azt mutatják, hogy minden ágazatban egyre nagyobb igény mutatkozik az összes területen szükséges készségek iránt, különös tekintettel az interdiszciplináris (például viselkedési, digitális, vezetői és nyelvi készségek) fontosságára és a változásokhoz való alkalmazkodás képességére. Bár az OECD 2023-ban megerősítette, hogy Luxemburg kiválóan teljesít a készségek terén, olyan jelentős kihívásokra is rámutatott, mint például a tehetséghiány, a leghátrányosabb helyzetűek alacsony részvételi aránya a felnőttkori tanulásban, valamint a készségigényekre vonatkozó megbízható adatok hiánya. Annak ellenére, hogy az elmúlt néhány évben számos kezdeményezés született az álláskeresők szakképzésének előmozdítására, a digitalizáció kihívásainak kezelésére és a jövőbeli készségigények előrejelzésére való képesség megerősítésére, továbbra is szükség van hatékony megoldásokra a kevésbé képzett és idősebb munkavállalók egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférésének javítása érdekében.

(29) A luxemburgi munkatermelékenység továbbra is az egyik legmagasabb az Unióban. A globális pénzügyi válság óta azonban markáns visszaesés tapasztalható ezen a téren, és ez a visszaesés az utóbbi időben még inkább felgyorsult. A vállalkozások beruházási rátája évtizedeken keresztül a legalacsonyabbak között volt az Unióban, különösen a K+F területén. A hagyományosan alacsony beruházási szint, amelyet a szolgáltatásorientált luxemburgi gazdaság beruházások iránti visszafogott igénye indokol, már nem feltétlenül lesz elegendő a zöld és a digitális átállással járó, újonnan felmerülő kihívások fényében, amelyek a már meglévő kihívásokon felül jelentkeznek. A munkaerőhiány a beruházások egyik fő akadálya, és ez a probléma tovább súlyosbodhat a magas lakásárak, a hosszú ingázások és a közúti forgalom túlterheltsége miatt, ami csökkenti Luxemburg mint munkahely vonzerejét. A 2023. évi magas infláció miatt három egymást követő bérindexálásra is sor került, amire eddig sosem volt példa, és ez kihatott a vállalkozások versenyképességére a különböző ágazatokban, mely hatás elsősorban a nem pénzügyi üzleti ágazatokban, különösen a kevésbé termelékeny ágazatokban jelentkezett, annak ellenére, hogy a kormány részben kompenzálta a vállalatokat a harmadik bérindexálásért. E tendencia fennállása akadályozhatja a zöldmezős beruházásokat, és a vállalkozásokat tevékenységük más országokba történő áttelepítésére ösztönözheti.

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(30) A vállalati innováció állami támogatása Luxemburgban jelenleg korlátozott más országokhoz képest, amelyek gyakran adókedvezményeken keresztül közvetett támogatást nyújtanak a K+F-hez. A kormány jelenleg K+F költségvetésének 25 %-át fordítja konkrét projektekre, amelyek közül néhányban magánpartnerek is részt vesznek, míg a finanszírozás 75 %-ából intézményeket támogatnak. A vállalati K+F finanszírozásnak viszonylag kis része, mindössze 6 %-a származik a kormányzattól. Az innováció hatékonyabb támogatása érdekében Luxemburgnak érdemes lenne fontolóra vennie finanszírozási modelljének megerősítését, hogy az több, a magánszektorral való együttműködésen alapuló projektet foglaljon magában. A vállalkozások által irányított innovációba való közvetlen beruházás révén az ország ösztönözheti a magán K+F-erőfeszítéseket, és növelheti az általános termelékenységet.

(31) Számottevő kihívást jelent, hogy egyidejűleg kell szavatolni Luxemburg globális pénzügyi központként betöltött szerepének fenntartását és az erős hazai gazdaság biztosítását. A pénzügyi szektor, amely a GDP közel egyharmadát adja, jelentős mértékben profitált a nemzetközi integrációból. A szektor egy munkavállalóra jutó hozzáadott értéke 2021-ről 2023-ra 15 %-os – 2007-hez képest megkétszereződött – csökkenést mutat, ami a globális piacokon való részvételből adódó hatékonyságnövekedés lassulását jelzi. A termelékenység csökkenésével a diverzifikáció segíthet csökkenteni a globális kereskedelmi és pénzügyi változásoknak való kitettséget. Emellett a GDP és a nemzeti jövedelem közötti különbség jelenleg a GDP 30 %-át teszi ki, és ez a különbség a globális pénzügyi válság óta nő. A nagy értékű helyi K+F projektekbe történő beruházások ösztönzése csökkentheti a GDP és a bruttó nemzeti jövedelem közötti különbséget, és támogathatja a nemzeti vagyont és tőkét.

(32) Luxemburg energiarendszerét magas importfüggőség és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés jellemzi (2022-ben 77 %-os arány az energiamixen belül). Az ország jelentős nettó energiaimportőr. Szinte teljes mértékben a primerenergia-importtól függ: a függőségi ráta 2022-ben 91 %. A teljes beépített megújulóenergia-termelési kapacitás 2023-ban elérte a 782 MW-ot, ami 2022-höz képest 13,5 %-os növekedést jelent. A megújuló energiának a teljes bruttó energiafogyasztáson belüli részaránya azonban továbbra is a legalacsonyabbak között van az Unióban.

(33) Luxemburg jelentős eredményeket ért el a 2030-ra vonatkozó uniós energiahatékonysági célok elérése terén, bár a legtöbb program még mindig vissza nem térítendő támogatásokon alapul, és a pénzügyi eszközök igénybevétele még mindig igen korlátozott, különösen a vállalkozások és az ipar számára. A legjobb eredmények a szolgáltatási ágazatban jelentkeznek, míg a lakossági szektornak még fel kell zárkóznia, mivel végsőenergia-fogyasztása 2015 óta változatlan maradt. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, valamint a megújuló energia alkalmazására és az energiahatékonyság növelésére irányuló törekvések további fokozása lesz szükséges ahhoz, hogy Luxemburg el tudja érni a 2030-ra kitűzött energiacélokat, nevezetesen azt, hogy az energia 25 %-át megújuló energiaforrásokból nyerje, és 2007-hez képest 40–44 %-kal csökkentse a végsőenergia-fogyasztást. A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatok és foglalkozások – többek között a nettó zéró technológiák gyártásának, telepítésének és karbantartásának – terén jelentkező munkaerő- és szakemberhiány miatt kialakuló szűk keresztmetszetek hátráltatják a klímasemleges gazdaságra való átállást. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében ezeknek az intézkedéseknek hozzáférhetőknek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett egyének és ágazatok számára.

(34) A közúti forgalmi torlódások terhet rónak a gazdaságra és a környezeti fenntarthatóságra. A luxemburgi közúti közlekedés változatlanul az üvegházhatásúgáz-kibocsátás legfőbb forrása, és továbbra is kulcsfontosságú a dekarbonizáció szempontjából. Luxemburg fenntartható közlekedésre való átállása előrehaladt: az elektromos könnyűgépjárművek aránya meghaladja az uniós átlagot. További beruházásokra van azonban szükség a vasúti személy- és áruszállítás arányának növelése érdekében, mivel a személy- és áruszállítás 86 %-a közúton bonyolódik. A határokon átnyúló összeköttetések javítása érdekében a beruházásoknak ki kell terjedniük a határ menti régiókra is.

(35) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Luxemburg esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlásban foglalt első, második, harmadik és negyedik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Luxemburg 2024-ben és 2025-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A 2024–2025-ös fűtési szezon kezdete előtt vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. Találjon megoldást a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságára, különösen a korai nyugdíjba vonulás korlátozásával és az idősebb munkavállalók foglalkoztatási rátájának növelésével. Gyorsítsa fel egy átfogó földhasználati politika és ingatlanadó-reform elfogadását, és helyezze előtérbe a kormányzati tulajdonban lévő földterületeken megvalósuló nagyszabású városfejlesztési projekteket. Tegyen

erőteljesebb lépéseket az agresszív adótervezés hatékony kezelése érdekében, különösen azáltal, hogy biztosítja a külföldre, nulla százalékos, illetve alacsony adót kivető országokba irányuló kamat- és jogdíjfizetések megfelelő adóztatását.

2. Folytassa a REPowerEU-fejezetet tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv gyors és hatékony végrehajtását annak elfogadását követően, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. E programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is összpontosítson az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Javítsa az iskolai oktatási rendszer teljesítményét és biztosítsa az egyenlőség feltételeit többek között azáltal, hogy az oktatást a hátrányos helyzetű és a más nyelvi háttérrel rendelkező diákok igényeihez igazítja. Kezelje a munkaerőhiányt és a készségkereslet és -kínálat közötti eltéréseket, különösen a zöld átállás tekintetében.

4. Fokozza a versenyképességet a vállalkozások beruházásai és a zöldmezős beruházások támogatása révén, különösen a magas K+F-intenzitású tevékenységek terén. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget az energiahatékonyságba és a megújuló energiába való beruházás révén. Folytassa a közlekedés villamosításának előmozdítását és a tömegközlekedési hálózatokba és infrastruktúrába való beruházást.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY I.